

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 13. februarja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 19.

Vinarski kongres v Beogradu.

Dne 4. t. m. se je sestal v Beogradu pripravljalni odbor za to prireditve. Po odposlancih so bili zastopani: Vinogradski savez Negotin, Vinarsko društvo za Dravsko banovino, Vinogradska sekcija poljoprivrednega društva Vršac, Udruženje gornjebačkih vinogradara Subotica, Udruženje vinogradara Sremski Karlovci, Župski vinogradari, Savez srbskih zemljoradniških zadrug Novi Sad, Kmetijska družba Ljubljana, Zadrugni savez Split, Zadrugna matica Split, Zemaljsko gospodarsko veče Split, Savez hrvatskih vinogradara i vočara Zagreb, Centrala udruženja veletrgovcev vina Beograd. Pismeno so svoj pristanek za kongres dali Vinogradarsko udruženje Sibenik, Zadrugna zveza Ljubljana in Štajerska združba zadruga Maribor. Iz Slovenije sta se udeležila konference gg. inž. Lah, ravnatelj Kmetijske družbe in Lovro Petovar.

Po celodnevni razpravi se je soglasno določilo, da se vrši prvi jugoslovanski vinarski kongres dne 9. marca t. l. ob 10. uri po sledečem vsporedu:

1. Poročilo o občem stanju vinogradarstva v državi.
2. Bolezni in škodljivci vinske trte ter pokončavanje istih.
3. Izvoz vina in grozdja.
4. Brezalkoholna uporaba grozdja.
5. Konzum vina v državi.
6. Vinski zakon.
7. Organizacija glavnega saveza vinogradarjev in sadjarjev Kraljevine Jugoslavije.
8. Resolucija.

Strokovne referate so prevzeli poleg drugih odlični strokovnjaki gg. ravnatelj Žmavc, kmetijski šef v pokoj Stanko Ožamič, ter profesor Krajtner. O organizaciji glavnega sa-

veza vinogradarjev je prevzel poročilo g. Lovro Petovar.

Po dolgotrajnih večmesečnih pogajanjih in razpravah bo končno vendar prišlo do te velepomembne prireditve. V celi Srbiji nimajo pomembnejših vinogradarskih organizacij. Srbsko poljoprivredno društvo, v katerem vodstvu žal ni praktikov vinogradarske stroke, stoji pa nekako nerazumljivo ob strani. Trebalo je dobiti kontakta z srbskim vinogradnikom direktno. To se je vse izvršilo tako, da bodo na kongresu zastopane vse vinogradarske pokrajine naše države. Na predkonferencah se je že vse dognalo in črtalo, kar bi zamoglo v eni ali drugi pokrajini vzbuditi nesoglasje, tako, da bode nastop soglasen.

Namen kongresa je, da doženemo naše stanje v celi državi, da konstatiramo kaj bi moglo naš obstoj zagotoviti, ter da po kongresu tam izvoljena deputacija zaprosi na vseh merodajnih mestih, da se upravičeno željam ugoditi.

Drugi dan po konferenci se je deputacija pripravljalnega odbora oglašila v pristojnih ministrstvih ter zaprosila za podporo te prireditve. Povsod zlasti pa v notranjem ministrstvu je zadobila zagotovilo, da se bode prireditvi šlo v vsakem oziru na roko.

Potrebno je, da se tudi iz Dravske banovine udeleži čim več interesentov tega velevažnega kongresa. — Vsakdo, ki ima z vinom za opraviti, pa naj si bode vinogradnik, trgovec ali gostilničar, kateri hoče vinogradarstvu v resnici dobro, lahko na tem kongresu sodeluje. Trdno sem pa uverjen, da bodo tudi oblasti svojim strokovnjakom omogočile se kongresu udeležiti.

Zaprošeno je za popust na železnica in sem trdno uverjen, da bode tudi ta prošnja ugodno rešena.

Lovro Petovar.

IZVOZ NAŠEGA KROMPIRJA V AVSTRIJO.

Poljedelsko ministrstvo je bilo obveščeno, da pripravlja avstrijska vlada zakon o prepovedi uvoza krompirja iz držav, v katerih je razširjen rak na krompirju. Ker je kmetijska kontrolna postaja v Topčideru na zahtevo ministrstva izjavila, da v naši državi ni take nalezljive bolezni, je ministrstvo izvedlo korake, da se naša država pod nobenim pogojem ne da v seznam držav, v katerih je razširjen rak na krompirju. Ministrstvo inostranih del je sedaj obvestilo poljedelsko ministrstvo, da je od kr. poslatništva na Dunaju prejelo brzjavno poročilo, da naša država ni navedena v seznamu držav, v katerih je razširjen rak na krompirju.

* * *

LJUBLJANSKA PODRUŽNICA BEGRADSKA ZADRUGE.

Beogradska Zadruga, ena vodilnih in najstarejših beograjskih bank, bo otvorila pomladno podružnico v Zagrebu. — Bliznji občni zbor Zavoda se bo pečal z vprašanjem ustanovitve več novih podružnic. Poleg Zagreba prideta v poštev tudi Ljubljana in Sarajevo. Beogradska Zadruga, ustanovljena leta 1882, razpolaga z glavnico 20 milijonov dinarjev. Njen poslovni promet v letu 1928 je dosegel vsoto 28 milijard dinarjev.

NAKUP SEMEN V INOZEMSTVU.

V svrhu obnovitve makove kulture v Vardarski banovini je nakupil jugoslovanski generalni konzulat v Carigradu večjo množino makovega semena v Turčiji. Del tega semena bo uporabila poljedelska vzorčna in selekcijska (izbirna) ščacija v Skoplju na svojem posestvu, večji del bodo pa oddali kmetom po vsej banovini. — Jugoslovanski konzulat v Kairi (Egipet) je poslal poljedelskemu ministrstvu bombaževa semena, ki jih bodo porabili tudi v Vardarski banovini; zaenkrat bodo delali samo uradne poizkuse, in če se bodo ti posrečili, bodo v naslednjih letih razdeljevali semena med prebivalstvo. — Slednjič so v Ameriki in v Egiptu naročili tudi semena ameriškega sladkega krompirja, ki mu pravimo batata.

* * *

AVSTRIJSKA NARODNA BANKA ZOPET ZNIZALA OBRESTNO MERO.

Od 11. t. m. velja v Avstriji obrestna mera 6½%; dosedanja obrestna mera 7% je bila v veljavi od 25. januarja dalje. Znižanje je posledica olajšanih razmer na mednarodnem denarnem trgu. Za Parizom sta prišla Berlin in Varšava, za njima London, nato New York in drugi ameriški kraji, sedaj Dunaj in ni še videti konca. Tudi položaj Narodne banke same je dovolil znižanje.

Občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani.

V torek dne 11. februarja t. l. se je vršil v sejni dvorani Zbornice za TOI redni občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani. Zbor je otvoril ob pol 9. uri zvečer načelnik gremija g. Ivan Gregorc, ki je po formalni ugotovitvi sklepčnosti z iskrenimi besedami pozdravil predsednika Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina ml. in tajnika dr. I. Plessa, podpredsednika Zveze trgovskih gremijev g. Jos. J. Kavčiča, zastopnika Trgovskega bolniškega društva g. Ivana Jelačina st., zastopnika Društva trgovskih potnikov za Slovenijo g. Kreka, ravnatelja gremijalne šole g. Gruma ter zastopnika pomočniškega zbora g. Melicerja in Streklja. Za overovatelja zapisnika je nato imenoval gg. Antona Schusterja in I. Spreitzerja. Spominjajoč se velikega državnega akta Nj. Vel. Kralja predlaga načelnik g. Gregorc, da se pošlje udanostna brzjavka Nj. Veličanstvu Kralju Aleksandru I., nadalje udanostne pozdrave predsedniku ministrskega sveta g. generalu P. Živkoviću, ministru trgovine in industrije g. J. Demetroviću in ministru šum in rud g. dr. A. Korošcu.

Načelstveno poročilo.

Načelnik g. Gregorc poda nato obširno in zelo zanimivo poročilo gremijalnega načelstva, iz katerega posnemamo, da trgovstvo z zadoščenjem ugotavlja, da je bila z manifestom Nj. Vel. Kralja odstranjena strankarska politika, ki je grozila upropastiti naše gospodarstvo. Dasi ni mogoče položaja čez noč spremeniti tako, kakor si trgovstvo želi, vendar se je marsikaj zboljšalo. Gospodarstvo je dobilo nov polet ter upanje v boljšo in zdravo bodočnost, ki ga slovenski gospodarski krogi niso nikdar izgubili. Trgovske organizacije čaka še mnogo dela ter naporov. V preteklem letu je bila uveljavljena cela vrsta novih in važnih zakonov. Sklenjeni sta bili trgovski pogodbi s Francijo, Španijo, v pripravi pa so še drugi važni zakoni, predvsem nov obrtni zakon in nov zakon o carinskih tarifih. Naloga organizacije trgovcev je, da k tem zakonskim projektom stavi pravočasno predloge in skuša uveljaviti svoje zahteve v interesu zaštite posameznih strok. Poleg tega mora gremij posvečati vso pozornost komunalni politiki, vprašanju socialnega zavarovanja, davčnemu vprašanju, vzgoji trgovskega naraščaja in prometnim razmeram.

Načelstveno poročilo nadalje ugotavlja, da se nekateri člani premalo zanimajo za delo organizacije, čeprav je nujno potrebno, da je vsak trgovec poučen o najvažnejših določilih zakonov, ki ga morajo interesirati. Na koncu svojega poročila se je načelnik g. Gregorc zahvalil vsem članom gremija, ki so zadoštili sklepu lanskega občnega zbora glede prispevka 500.000 Din za gradbo »Trgovskega doma« odtodno gremijalne šole. Posebno zahvalo je izrekel tudi vsem funkcionarjem naše Zbornice za TOI, posebno pa nestorju organizatorjev trgovstva predsedniku trgovskega društva »Merkur« dr. Windischerju za ustanovitev ljudske univerze trgovstva. Na koncu je izrazil nado, da se bo drugo leto občni zbor lahko vršil že v lastnem domu.

S čustvi pijetete se spominja g. načelnik v svojih besedah tudi v preteklem letu umrlih tovarišev iz vrst trgovstva in iz vrst pomočništva. Zbor je počastil njih spomin s trikratnim slava klicem.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik g. I. Jelačin ml. pozdravil občni zbor v imenu Zbornice za TOI. Uvo-

doma je govoril o gremijalnih občnih zbora, ki so se vršili pred 7, 8 in 9 leti. Bili so to mogočni zbori, katerih se moramo vedno z zadovoljstvom in zadoščenjem spominjati. Živeli smo tedaj v silnih perturbacijah, trgovstvo je vznemirjalo nesigurna valuta, računati je moralo s stalnimi spremembami carinske tarife in drugih uvoznih in izvoznih predpisov. Tudi bi si ne želeli nikdar nazaj davčne prakse, pod katero je zlasti slovensko trgovstvo tako močno trpelo. Če so se tudi vse te razmere ublažile in če živimo danes že v dobi normalizacije, imamo v svojem programu vendar še toliko važnih problemov, da je indiferentnost ljubljanskega trgovstva, ki se kaže v posebni luči baš v tem, da v tako neznatnem številu poseča stanovsko zboro, skoro nepojmljiva. Na programu ljubljanskega obč. sveta je regulacija Ljubljane, pogaja se za 30 do 40 milijonsko posojilo, velike važnosti je za ljubljansko trgovstvo preureditev kolo dvora, zgradba carinarnice, zgraditev podvoza na Dunajski cesti, obsežen načrt za tlakovanje cest itd. Vse to so problemi, ki morajo nujno interesirati vsakega ljubljanskega trgovca. Občinski svet je pokazal najresnejšo voljo za sodelovanje z zastopniki ljubljanskega trgovstva, pa se te ugodne prilike nikakor ne bi smelo opustiti.

Zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml. omenja, da je trgovski dom že od jeseni pod streho, da so stroški za vsa dovršena dela popolnoma poravnani in da se delo normalno nadaljuje. Pričakovati je, da bo zgradba dovršena koncem letošnjega poletja, tako da pride tudi Gremij trgovcev v kratkem času pod lastno streho. Zbornični predsednik zagotavlja, da zasleduje zbornica budno vsako akcijo gremija in da bo tudi v bodoče gremiju z vsemi svojimi pripomočki rade volje na razpolago.

V imenu Zveze trgovskih gremijev je pozdravil zbor podpredsednik Jos. J. Kavčič. Zigosal je uvodoma mrtvilo, ki se opaža tako na današnjem zboru ljubljanskega gremija, kakor tudi na drugih naših zbora. Članstvo se premalo udeležuje skupnih akcij stanovskih organizacij, ne kaže zadostnega zanimanja za skupno delo, zato pa v neinformiranosti in v nepoznanju težav takega dela neupravičeno kritizira vodilne funkcionarje. Toda resnih delavcev taka kritika ne more vznemirjati, njih tudi take težave ne morejo premakniti od začrtane poti.

Pričakovati je, omenja nadalje g. Kavčič, da bo novi obrtni zakon pripomogel k ozdravljenju razmer tudi v naših vrstah. V načrtu tega zakona je predvidena obligatornost ne samo gremijalnih organizacij, ampak tudi obligatornost pripadanja gremijalnih organizacij k Zvezam gremijev. S tem bi se omogočilo rešitev zlasti perečega problema obveznega zavarovanja samostojnih trgovcev. Poleg tega problema, ki ga namerava rešiti Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo, je zlasti važno, da vse gremijalne organizacije izvedejo sklep Zveze trgovskih gremijev za uvedbo vajenskih preizkušenj. Vprašanje strokovno dobro usposobljenega naraščaja je življenske važnosti za našo trgovino, pa je zato vzgoji vajencev posvečati največjo pozornost.

Ob koncu svojih izjavanj je omenil g. J. Kavčič pohvalno iniciativo predsednika trgovskega društva »Merkur« g. dr. Frana Windischerja pri ustanovitvi ljudske univerze z rednimi predavanji za trgovce, nameščence in njih prijatelje.

Pozval je vse člane, da se v obilnem številu udeležijo zanimivih in lepih večerov »Merkurja«, kjer bodo vsekdar prijateljsko in gostoljubno sprejeti.

Načelnik gremija g. Gregorc se zahvali govornikom za bodrilne besede in prosi, da izrečeta Zbornici za TOI, odnosno Zvezi trgovskih gremijev, za njiju podporo najtoplejšo zahvalo.

Poročilo tajnika.

Sledilo je nato zanimivo, z interesnimi podatki podprto poročilo gremijalnega tajnika g. Lojzeta Šmuc. Poročilo priobčimo v prihodnji številki našega lista.

Poročilo o

računskem zaključku

je podal društveni blagajnik g. Ivan Zelezničar. Dasi so udeleženci zbornice dobili tiskano obrazložitev zaključka, je gosp. Zelezničar še posebej pojasnil vsako postavko letnega obračuna. Za točno njegovo denarno poslovanje je dobil na predlog revizijskega poročila pregledovalcev računov gg. Jurija Verovška in Milana Skaberneta zaslužen absolutni, Agilni in vzorni blagajnik se ni mogel ob koncu svojega poročila premagati, da ne bi žigosal prazno govoričenje onih, ki ne znajo ceniti požrtvovalnega dela društvenih funkcionarjev.

Sledilo je poročilo

o proračunu za leto 1930.

Poročal je blagajnik g. Ivan Zelezničar. Proračun izkazuje:

na dohodkih Din 100.000—
na stroških Din 211.000—

primnakljaj Din 111.000—

Stroški gremijalnega proračuna obstojijo iz naslednjih postavk:

1. Upravni stroški Din 50.000—
2. Račun prispevkov Din 20.000—
3. Račun podpor (»Merkur-juz« in podpora brezposelnim trg. pomočnikom) Din 10.000—
4. Plače gremijalnemu osebju Din 79.000—
Božična nagrada Din 6.650—
5. Nepredvideni stroški Din 45.000—

Skupaj Din 211.450—

Po obrazložitvi vsake posamezne postavke je bil na predlog blagajnika g. Zelezničarja proračun gremija soglasno odobren.

Samostojni predlogi.

Zbornični predsednik g. Ivan Jelačin govori o važnosti železniške zveze Slovenije z morjem in poda historijat kočevske proge. Na njegov predlog je bilo z glasnim odobravanjem sklenjeno, da pošlje gremij trgovcev na vse merodajne faktorje utemeljeno spomenico z zahtevo, da pride čimprej do zgraditve že davno odobrene kočevske zveze s Sušakom.

Soglasno je bil sprejet tudi predlog g. Ivana Jelačina ml., ki se tiče pospešitve položitve drugega tira na progi Zidani most—Zagreb.

Na predlog g. Verbiča se je soglasno sklenilo, da zastavi gremij ves svoj vpliv na to, da se v gremijalnem okolišu odpravi kvarni običaj dajanja koledarjev kot novoletno darilo odjemalcem. Z dajanjem takih daril se pospešuje nerealno konkurenco, pa je v interesu ohranitve zdravih razmer v trgovini take običaje odpraviti.

Soglasno sta bila tudi sprejeta dva predloga gremijalnega načelstva, katera je prečital tajnik g. Lojze Šmuc. Tičeta se odprave vodenja trošarinskih registrov in odprave nabavnih knjižic za sol.

Načelnik gremija g. Ivan Gregorc se nato zahvali vsem navzočim za udeležbo in sodelovanje ter prosi za podporo pri težkem delu, ki ga ima vršiti gremijalno načelstvo.

Občni zbor je končal ob 10. uri.

JUGOSLAVIJA V MEDNARODNEM POŠTNOPAKETNEM PROMETU.

Gradbeni minister odreja kot vrhovni voditelj poštne prometa, da se uvede od 1. aprila dalje pri vseh poštinih uradih mednarodna poštnakazilna služba za priporočene poštnne pošiljke in pakete s prevzemno pristojbino do 3000 Din. Doslej se je v tej smeri sklenil dogovor s Francijo, Nemčijo, Avstrijo in Češko-slovaško. Napravili so se tudi koraki za sklep tega dogovora z drugimi državami.

Obrtno-zadružni nadzornik Založnik:

Obrtno pospeševanje v Sloveniji.

(Konec.)

Zbornica je ustanovitev zavoda za pospeševanje obrta lenila na plenarni seji dne 27. junija 1928 v spoznanju, da državna naprava za pospeševanje obrta ne zadošča in da treba z večjimi sredstvi in v obilnejšem obsegu začeti z delom za povzdigo naše obrtnosti. Glasom tozadevnega razpravnega zapisnika vsebujejo pravila določbo, da se po možnosti in potrebi ustanovi ekspozitura zavoda v Mariboru. Po prvotnem načrtu naj bi zavod pomagale vzdrževati obe oblasni samoupravi ter občine Ljubljana, Maribor in Celje, ki bi po svojih zastopnikih soddločevale v zavodnem kuratoriju, medtem ko bi zbornično zastopstvo v kuratoriju štel 4 člane obrtnega in po 2 člana industrijskega in trgovskega odseka. Ker odgovori povabljenih korporacij niso bili zadovoljivi, je bil na plenarni seji dne 15. oktobra 1929 predložen spremenjen načrt, po katerem naj bi zbornično obrtno-pospeševalno delo vodil zbornični obrtni odsek s pritegnitvijo 2 zastopnikov industrijskega in 1 zastopnika trgovskega odseka. Pri tem je menda doslej tudi ostalo.

Zbornica je doslej — ne všteti podpore 200.000 Din za obrtne nadaljevalne šole — vtrirala za obrtno-pospeševalne namene: v proračunu za 1928 100.000 Din, za 1929 200.000 Din, a za tekoče leto 450.000 Din. Priredila je lansko leto 3 tečaje za mizarstvo luženje, 4 tečaje za avtogensko varenje in 1 tečaj za zadružne funkcionarje. V tekočem letu je razpisanih že sedaj 7 zborničnih tečajev v knjigovodstvu in kalkulaciji, sobnem in črkoslikarstvu, mizarstvu luženju ter avtogenskem varenju.

Ker seveda tudi obe obstoječi drž. odnosno banski instituciji ne počivata in je v breme banovinskega proračuna samo v področju mariborske sekcije v tekočem letu že sedaj zasiguranih 6 čevljarških in 4 krojaški prikrejevalni tečaji, smemo za bližnjo bodočnost v obrtno-pospeševalnem delu pričakovati razmah, s kakršnim se ne morejo ponašati niti naprednejše države, kakoršen je pa prav v Sloveniji, ki je nujno navezana na dohodek iz obrtne in industrijske produkcije, življenjskega pomena.

Interesirani mariborski gospodar-

ski krogi se potegujejo za to, da bi se v Mariboru ustanovila posebna zbornična obrtno-pospeševalna poslovalnica. Izplačilo prispevkov mariborske mestne občine je vezano na pogoj ustanovitve take poslovalnice; pričakovati je, da se bosta odzvali s trajnimi prispevki tudi občini Celje in Ptuj.

Obrtništvo in trgovstvo visoko ceni dobro obrtno-pospeševalno delo in v pravem pomenu besede hrepeni po napredku in zbolšanju strokovne in splošne naobrazbe. V prejšnjem šolskem letu je navzlic ne baš razveseljivim ekonomskim prilikam samo v bivši mariborski oblasti iz lastnih sredstev prispevalo za obrtne in trgovske nadaljevalne šole preko 160.000 Din. Na kratek poziv mariborske obrtno-pospeševalne sekcije 27 organizacijam so bile pri sekciji tekem 14 dni prijavljene zahteve po 39 poučnih tečajih. Na področju te sekcije deluje nad 150 obrtniških in trgovskih organizacij. Kako bi izgledal seznam prijav, ako bi se bila dala vsem organizacijam prilika izjave in bi se pomen obrtnega pospeševanja med članstvom primerno raztolmačil! To so glasni dokazi velike potrebe in nujnosti obrtno-pospeševalnega dela.

Konkurenca državne in privatne inicijative v tako plemenitem delu ne sme in ne more lahko škodovati. V namenu državnih obrtno-pospeševalnih institucij je tudi združevanje drž. obrtnega pospeševanja z enakim delovanjem avtonomnih činiteljev. Po mojem mnenju ni torej prav nobenega zadržka, da organi državnih naprav vodijo tudi obrtno-pospeševalne prireditve trgovsko-obrtne zbornice, četudi pod zbornično firmo; tako sodelovanje je celo njihova dolžnost. Taka kooperacija bo koristila stvari sami, bo služila namenu državnih obrtno-pospeševalnih naprav, obenem pa tudi olajšala in pocenila eno najkoristnejših zborničnih akcij.

Ne dvomim, da je obrtno pospeševanje tudi v banovinskem proračunu primerno upoštevano, ki bo obstoječim zavodom omogočil večjo aktivnost. Na razpolago so pa tudi znatni avtonomni krediti. Na prizadetih faktorjih je, da se ti krediti izrabijo koristno in plodonosno brez vsake ozkosrčnosti.

Prodiranje ruskega lesa v Evropo.

Poljski lesni izvoz v Anglijo od Rusije ogrožen — po sovjetskem gospodarskem programu bo l. 1933 znašala produkcija ruskega rezanega lesa 33 milijonov m³. Ruski pragi v Belgiji za 3% cenejši od jugoslovanskih.

Pred svetovno vojno je bila Rusija radi svojega ogromnega gozdnega gospodarstva prva izvozna država lesa na svetu. Ruski izvoz lesa je po uradnih statističnih podatkih znašal leta 1913 nič manj kot 13,2 milijona m³ v vrednosti 164 milijonov zlatih rubljev. Rusija se je že pripravljala, da prevzame popolnoma nadoblast na svetovnem trgu. Delež Rusije, s katerim je zalagala evropski trg, je znašal leta 1913 okroglo 31% (delež Finske 20%, Avstro-ogrske 16,5%, Švedske 16%).

Med svetovno vojno in v dobi revolucije je Rusija izgubila to svojo predominantno pozicijo. Šele leta 1922 je začela Rusija zopet izvažati les in ta izvoz se je od tega leta naprej stalno večal. V primeri z letom 1913 razvidimo iz poročila berlinskega ruskega trgovskega zastopstva sledeči razvoj celotnega lesnega izvoza Sovjetske republike:

z ozirom na leto 1913:

	1000 m ³	v %
1913	7.730	100
1923/24	3.585	46
1924/25	3.922	51
1925/26	3.312	43
1926/27	4.117	53
1927/28	4.798	62

Glede na vrednost se je izvoz ruskega lesa v zadnjih letih po uradnih podatkih »Eksportlesja« razvijal na sledeči način:

	Celotni izvoz Rusije	Izvoz lesa	V % celotnega izvoza
	v milijonih rubljev		
1923/24	369,2	48,9	13,0
1924/25	575,2	72,8	12,0
1925/26	676,6	58,2	8,6
1926/27	770,5	79,8	10,3
1927/28	778,3	95,0	12,2
1928/29		136,0	

Če primerjamo ruski izvoz z izvozom najvažnejših nordijskih konkurenčnih držav, vidimo, da lesni izvoz Sovjetske republike za njimi še zaostaja. V 1000 m³ izraženo izvažajo namreč:

	1926 v celoti	25.537	
	Rusija	Finska	
100%	3.312	13,0%	8.925 34,9%
100%	4.117	13,2%	10.525 33,7%
100%	4.798	16,7%	9.390 32,6%
	Švedska	Poljska	
100%	5.050	19,8%	8.250 32,3%
100%	5.110	19,9%	10.700 34,2%
100%	6.488	22,5%	8.140 28,2%

Na ta način vidimo, da eksportira Finska in Poljska pri gozdnih površini, ki znaša šele petnajsti del gozdne površine Sovjetske republike, štirikrat več kot Sovjetska republika. Če se izvoz primerja z onimi množinami lesa, ki se kot prirastek vsako leto obnove, potem moremo reči, da niso gozdna bogastva Rusije pravzaprav popolnoma nič izrabljena. Na to dejstvo gradi Rusija v svojem petletnem gospodarskem programu tudi bodočo eksploatacijo lesa in svoj lesni izvoz za bodoča leta.

Letni prirastek na lesu je znašal, izraženo v 1000 m³:

	Letni prirastek	Letni izvoz v 1000 m ³	Izvoz prirastka
Švedska	48.900	5.910	12,1%
Finska	43.000	10.525	24,2%
Poljska	21.000	10.700	51,0%
Rusija 1926/27	258.238	4.116	1,6%

Po ruskem državnem načrtu se ceniletni prirastek na lesu še višje.

Izvoz rezanega lesa, ki tvori najvažnejši del lesnega izvoza, se je razvijal na sledeči način:

	(v 1000 standardih, 1 standard = 4.670 m ³)	
	v Anglijo	Nizozemsko
1912	680	140
1924	280	28
1925	285	35
1926	218	44
1927	345	42
1928	380	60

Od 1. oktobra 1928 do 30. septembra 1929 se je izvozilo po ruskih poročilih 828.000 standardov. Izvoz za leto 1929/30 je znašal vsega 1.000.000 standardov. Po petletnem gospodarskem načrtu, ki ga je postavil najvišji ekonomski svet,

NARAŠČANJE MLEKARSKIH ZADRUG V BANATU.

V zadnjih dveh tednih je bilo ustanovljenih v Banatu 10 novih mlekarških zadrug. Pri tem ustanavljanju sodeluje centralna eksportna zveza. Kakor se sliši, bo zveza ustanovila v kratkem podružnico v Vel. Bečkerek. Ta bo sestavljala pošiljke surovega masla za inozemstvo. Vrhutega bodo zgradili v Velikem Bečkereku moderno klet za vlaganje mlekarških izdelkov. Tudi zveza agrarne skupnosti v Banatu pospešuje ustanavljanje mlekarških zadrug.

* * *

NOVE MEDNARODNE TELEFONSKE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

S 1. februarjem t. l. je bil odprt preko Zagreba in Dunaja telefonski promet med Karlovcem in vsemi kraji Švice. Pristojbina za navadni pogovor je 7-6 zl. fr. Pač pa je promet nekoliko omejen: avstrijska pošta uprava je namreč izjavila, da se more Jugoslavija v urah močnega prometa, to je od 8. do 19. ure, poslužiti telefonskih zvez le v smeri Bern, Zürich in Zeneva, v ostalih smereh pa le od 19. do 8. ure. Dalje je bil s 1. t. m. odprt telefonski promet med Daruvarom in Dunajem ter Budimpešto; pristojbina 5-25 in 3-60 zl. fr. — Prav tako od 1. t. m. dalje sta v telefonski zvezi Sisak in Gradec; pristojbina 3-45 zl. fr.; dalje Osijek in Gradec, 3-90 zl. fr.; potem Osijek in Praga, 4-65 zl. fr. Tudi nekateri manjši kraji na Hrvaškem so dobili boljše telefonske zveze z inozemstvom.

Pomudbe pouprasevanja

Za uvoz suhih sliv v Albanijo. Za uvoz naših sliv v Albanijo se zanima tvrdka Thoma G. Rotta, Korča (Albanija). Korčanska oblast uvaža letno 10 tisoč ok suhih sliv iz naše države.

Za trgovinske zveze s Kanado. Tvrdka Henry Dobell & Company, Limited, P. O. Box 624, Montreal, Quebec, Kanada se zanima za uvoz in razprodajo (v Kanadi) kemikalij, sprejela bi pa tudi zastopstvo za razpečevanje drugega blaga, zlasti industrijskih potrebščin.

Razstave sejmi

XI. Mednarodni semenj v Bruslju se vrši od 2. do 16. aprila 1930.

DALMATINSKEMU BOKSITU SE DOBRO OBETA.

Iz Šibenika poročajo, da se izgleda za izvoz dalmatinskega boksita iz šibeniškega pristanišča v letu 1930 zelo ugodno presojajo. Mala kriza preteklega leta je popolnoma premagana. Že v februarju pričakujejo velik prekomorski parnik, ki bo peljal 10.000 ton boksita v Rotterdam. Za marec se obeta prav tak parnik z isto količino boksita.

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«.

se naj bi celotna produkcija rezanega materiala v letih 1928/29 zvišala na 11,5 milijonov m³, in v letih 1932/33 že na 33 milijonov m³. Da li se bo to zvišanje tudi v resnici dalo izvesti, je treba počakati. Vsekakor pa je res, da se Sovjeti trudijo z vsemi sredstvi, da bi dosegli ta cilj. V to svrhu so racionalizirali in modernizirali stare obrate, nabavili si mnogo novih modernih žag, pri tem pa uporabljajo najnovejša eksportna sredstva in predvsem izboljšujejo cenena vodna pota. Graditev novih železniških zvez k produkcijskim krajem, dalje graditev ozkotirnih železnic je tudi s tem v zvezi. Od predvidene razširitve lesne industrije do leta 1932/33, ki naj bi znašala v celoti 94 novih velikih žag in 53 tvornic za predelavo lesa, odpadejo na kvoto 1929/10 4 žage, 1 tvornica furnirjev, 3 kombinirane naprave in 5 tvornic za okna in vrata. Pred kratkim je bila ustanovljena v Tatarski republiki (Krasni Meallisk) moderna tvornica upognjenega lesa za letno produkcijo 30.000 m³. Ravnotako je bila ustanovljena ob Volgi tvornica furnirjev. Investicije za gozdno gospodarstvo so znašale leta 1929 okroglo 138 milijonov rubljev proti 72,6 milijonov rubljev leta 1928.

Rusi računajo s tem, da bo delež Rusije na celotnih lesnih dobavah v Evropi znašal leta 1933 že 27% (kar tiče samo rezani material pa celo 31%). S tem bi Rusija prekosila svoj predvojni lesni izvoz.

Lesni izvoz je predvsem centraliziran v »Eksportlesuc«. Ta organizacija prekrbuje za izvoz potrebne množine in jih razprečava potom sovjetskih inozemskih trgovskih zastopstev. Ta organizacija je v začetku leta 1929 plasirala v Angliji 70% celotnega ruskega izvoza na rezanem lesu. Med tem ko so lansko leto šle ruske težnje predvsem za tem, da si osvoje angleški trg, skušajo sedaj Rusi, da si sistematično osvojijo kontinentalni trg. Ruski rezani material se že sedaj na tovornih ladjah prevaža po Renu do Bazla. Po uradnem švicarskem poročilu je bila septembra meseca lanskega leta uvoženih iz Rusije 70% lesa za kurjavo, pri čemer je bila Avstrija kot dobavitelj lesa za kurjavo zelo prikrasana. Ruski les za sode (doge) iz Kasana je baje veliko boljši, kakor poljski istovrstni les in ima isto ceno v Strasbourgu.

Ruski dumping prav posebno pritiska na poljsko gozdno gospodarstvo. Poljska je v prvih osmih mesecih leta 1928 izvozila v Anglijo 406.000 ton lesa, med tem ko je v istem času leta 1929 izvozila radi ruske konkurence samo 188.000 ton. Ja, neka anglo-poljska lesna trgovska družba je sklenila uvoziti v Poljsko 30.000 m³ sovjetskega lesa, tako da je bila poljska lesna industrija prisiljena predlagati vladi, da uvede uvozno carino za les kot obrambo proti ruski lesni invaziji.

Ruski uvoz celokupnega lesa v Nemčijo je znašal leta 1928 okroglo 136.763 ton; ta uvoz se je v prvih devetih mesecih lanskega leta zvišal na 347.800 ton, torej za 250%. Pred kratkim je bilo v Nemčiji sklenjenih mnogo kupčij za ruski les. Konzorcij vzhodnonemških tvrdk je sklenil v Rusiji kupčijo za dobavo 82.000 m³ okroglega lesa, ki bi se potem rezal na vzhodnonemških žagah. Kupljeni les bo dobavljen iz ozemlja, ki leži celih 800 km za Moskvo. Radi povečanega uvoza ruskega lesa v Nemčijo pa obstoji tudi bojazen, da bo mnogo nemških žag moralo ustaviti svoje delo, kar je prišlo do izraza že na zadnjem zborovanju nemških lesnih združenj. Radi tega predlaga združenje nemških gozdnih posestnikov povišanje uvozne carine na rezani les.

Tudi v Čehoslovaški in Avstriji se pojavlja bojazen radi ruskega dumpinga. Ne glede na to, da je izvoz avstrijskega lesa v Nemčijo in Francijo vedno bolj otežkočen, poskuša Poljska, potisnjena po Rusiji od glavnih tržišč, svoj les prodati v Avstriji. To pa vpliva na avstrijske žage, ki že tako in tako delajo ob neugodnih razmerah.

Pred kratkim je Belgija kupila 300 tisoč ruskih hrastovih pragov, ki so bili za 3% cenejši, kakor jugoslovanski pragi. Jugoslavija radi ruske konkurence tudi trpi. V Italiji je bil v zadnjem času preko Benetk in Genove ponujen ruski les. Rusi se tudi trudijo rezati les po

italijanskih dimenzijah. Razvoj rumunskega lesnega izvoza v letu 1930 bo vsekakor tudi trpel radi ruskega dumpinga. To bojazen so pred kratkim rumunski lesni industrialci že izrekli.

Celo norveška papirna industrija je sklenila večje kupčije za nakup ruskega lesa. Največja norveška tvornica celuloze je v tej seziji naročila v Rusiji eno petino svoje potrebe na lesu. Mnogo kupčij je bilo sklenjenih za prekomorske države. Združene države, Argentini, Mehika in Kuba so naročile večje količine ruskega lesa. Ker so se tik pred zaključkom stoječa pogajanja »Eksportlesuc« z »Russian Soft Wood Importers Ltd.« (14 najvažnejših lesnih angleških importerjev pod vodstvom londonske tvrdke Broker) radi nakupa 750.000 standardov rezanega lesa razbila, se je bati da bodo evropske konsumne države lesa preplavljene z ruskim rezanim materialom. Internacionalno orijentirani lesni eksporterji se tega toliko ne bojijo, ker pravijo, da so se Rusi to leto specializirali predvsem na angleške dimenzije, ki za druga tržišča ne pridejo v poštev. Dalje pravijo tudi, da Rusija, ki kakor se zdi, ne uračuna vrednost svojega surovega lesa v prodajno ceno, ne bo vedno hotela prodajati v zgubo.

Toda tudi v ruskem časopisu se pojavljajo pesimistični glasovi glede tega, kako se bo spravilo na inozemska tržišča v petletnem programu predvidene množine. Zastopniki velikih ruskih lesnih združenj so mnenja, da se bo produkcijski načrt samo tedaj lahko izvedel, če se dovolijo res potrebna in to ne majhna sredstva za investicije. Težkoče izvoza obstoje med drugim v tem, da se natovorenje blaga radi nezadostnih transportnih sredstev neredno vrši. Radi tega zahtevajo lesna združenja zgradbo pristanišč za izvoz lesa, nabavo novih vagonov, povečanje male ruske trgovske mornarice. Toda še drugi važni momenti obstoje, ki govorijo za to, da preplavljanja evropskega trga z ruskim lesom v bližnji bodočnosti še ne bo, vsaj ne takega, kakor ga tendicijsko poročajo ruski časopisi. Dalje vpliva neugodno na razvoj ruske lesne industrije, da se nahajajo gozdovi v zelo oddaljenih, neobljudenih in nekulturnih krajih na severu in severovzhodu Sovjetske Unije, kjer je postavitve potrebnih naprav zelo težavna in draga. Tudi gigantski sibirski gozdovi in gozdovi daljnega vzhoda pridejo za enkrat za eksploatacijo bolj malo v poštev. Gospodarsko intenzivno gojene gozdne površine v bližini prometnih cest s polno možnostjo eksploatacije znašajo namreč samo 12,7 odstotka celotne gozdne površine Rusije; oddaljeni gozdovi z nezadostno možnostjo eksploatacije znašajo 36,7% in gozdne površine, ki so odrezane od vsakega prometa in tvorijo takorekoč mrtvo lesno maso, znašajo 50,6%.

Razumljivo je torej, da so potrebne ogromne vsote, če bi hoteli Rusi vse svoje gozdne površine izrabiti. Treba bi ogromno število novih cest, dalje železniških prog, stanovanjskih poslopij za delavstvo in to v neprijaznih in pustih pokrajinah. Sovjetska vlada namerava radi tega, kakor razvidimo iz oficijelnih poročil, zgraditi predvsem železnico Soroka-Kotlas, ki bi omogočila dostop do 12 milijonov ha gozdne površine. (Soroka leži ob murmarski železnici, Kotlas pa v Volodži). Dalje obstoji tudi projekt, po katerem se naj bi zvezali ob Obu ležeči zapadnosibirski gozdovi z arhangeljskim pristaniščem, da bi se tako omogočil sibirskemu lesu izhod na svetovna lesna tržišča. Toda železniške linije tako ogromnih dolžin bodo vedno ostale nerentabilne in bodo transport lesa tako podražile, da bi se take eksploatacije mogle izvesti samo z velikimi izgubami. Desetletja bi morala poteti — predpostavljeno, da bo gospodarski razvoj Sovjetske republike mirno potekel — dokler bi se mogli izvesti tako gigantski projekti.

Sovjetska vlada je, v svesti si teh težkoč, izločila nekatera gozdna območja v arhangeljskem ozemlju, na daljnem vzhodu in v Transkavkaziji kot koncesijske objekte, ki jih naj bi eksploatirali dobro fundirani inozemski kapitalisti.

Na vsak način pa ni podcenjevati razvojne možnosti ruskega lesnega gospodarstva, ki z železno energijo in s podporo vlade razvija svojo ekspanzijsko politiko na škodo vseh lesnih eksportnih

Po svetu

Glavna zveza poljedelskih zadrug (Beograd) je izvozila v kampanji 1929-1930 250 vagonov kornu; za dobavo do konca marca je zaključenih nadaljnjih 500 vagonov. Torej se tudi zadruga udeležuje.

Izvoz tobaka iz Jugoslavije v letu 1929 sicer še ni natančno izračunan, znašal je pa najbrže nekaj nad tri milijone kilogramov.

Jugoslovanski krompir bo zopet smel v Avstrijo, ker naš krompir ni na raku belan in torej Jugoslavija ni sprejeta v seznam onih držav, kjer so krompirjeve bolezni.

Mednarodni trg jaje je še zmeraj v znamenju slabe tendence, upajo pa, da bo v bližnjem času prodaja živahnejša. Anglija kaže že boljše razpoloženje in se cene tam dvigajo.

Banka za trgovino in industrijo v Plovdivu (Bolgarija) je ustavila izplačila; prav tako njene podružnice v Južni Bolgariji, Banko, ki ima za več kot 50 milijonov levov zasebnih vlog in ki financira zlasti trgovino s tobakom, hočejo na vsak način sanirati.

Svetovne zaloge solitra na koncu lanskega januarja so znašale 2,150.000 ton, na koncu letošnjega januarja 2,670.000 ton.

Švicarska bančna zveza je imela v preteklem letu 18,100.000 frankov čistega dobička in bo razdelila 8-odstotno dividendo.

Mednarodni kartel surovega jekla hoče zvišati cene za 2-5 šilinga pri toni.

Irska banka je znižala obrestno mero od 6 na 5%.

Insolvence v Nemčiji rastejo nadalje; v januarju je bilo otvorenih 1106 konkurzov in 521 poravnalnih postopanj proti 881 in 459 v decembru, ki je že sam izkazal nenavadno visok prirastek napram novembru.

Belgijska in francoska Tubize, znani podjetji umetne svile izkazujeta 9-49 milijona belgijskih frankov in 4-87 milijona francoskih frankov čistega dobička, pa ne bosta plačali nobene dividende.

Francoska kemijska družba Kuhlman izplačuje kot lani brutodividendo 15 frankov.

Največji producent platine bo poslala v kratkem Južna Afrika in bo mogla poslati na trg vsako leto 100.000 unc platine. Sedanja njena letna produkcija znaša 17.000 unc.

Avstrijska pivovarna G&B bo dvignila delniško glavnico od 8 milijonov šilingov na 96 milijonov; dividenda bo 10%-odstotna.

Trgovska bilanca Ogrske se je zaključila za preteklo leto z deficitom 22-8 milijonov pengö; uvoz je bil vreden 1065 milijonov pengö.

Avstrijska Narodna banka je znižala obrestno mero od 7 na 6%.

Hauptbank für Tirol und Vorarlberg ter Tiroler Landesbank sta sklenili spojitve ter bosta sklep predložili občinama zboroma v formalno odobrenje.

Turčiji ponujajo posojila Italijani in Rusi; v Italiji pride v prvi vrsti v poštev Banca Commerciale.

Tovarna Steyr bo zopet sprejela v delo 900 v jesenih odpuščenih delavcev. — Sploh se vidi, da je največja kriza prestana.

Produkcija jekla v U. S. A. hitro raste; U. States Steel Corporation dela z 80 odstotki kapacitete, kar pomeni 13-odstotni prirastek v zadnjih treh tednih; a tudi zaposlenost neodvisnih jeklarn se hitro dviga, 73% proti 40% v najslabšem decembrovem tednu.

Dividende večjih češkoslovaških bank bodo najbrže sledeče: Živno 12%, Češka Eskomptna 11, Zemska in Union 10, Praga 9, Legio 8, Moravska 4.

Praska kreditna banka, ki ima tudi v Beogradu svojo podružnico, bo ustanovila podružnico še v Rumuniji.

evropskih držav. Ruski lesni trusti bodo storili vse, da premagajo težkoče, ki smo jih tukaj samo navedli in da izvedejo svoje načrte in to tembolj, ker je sovjetska vlada navezana na dotok tujih valut.

KONKURZI.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani, objavlja naslednjo okrognico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in predkonkurzi za čas od 1. do 10. februarja 1930.*

A. Otvorjeni konkurzi:

Dravska banovina: Cvikl Stanko, Dobrna; Kern Justina, Maribor, Gosposka ul. 34; Welle Rudolf, Maribor.

Savska banovina: Bevk Dragutin, Mrkopalj; Gradžanska tiskara Mizler i Reisendorf, Vukovar; Lovrek Slava, žena Stjepana Lovrek, Dubrovčan.

Drinska in vrbaska banovina: Hrvatska seljačka zadruga s. a. j., Zenica; Kaca Morica sin, Derventa.

Dunavska banovina: Banka Vojvodina d. d., Novi Sad; Kesler Deže, odnosno lastnica vdova Deže, Sombor.

Moravska in vardarska banovina: Babović Aleksander, Koceljovo; Cvetočević Trajko, Paračin; Čaušević Muharem, Plevlje; Denić Rosa ud., Kragujevac; Dimitrijević Alekso, Kragujevac; Dimitrijević Radovan, Barzilo-vica; Jovanović Boginja, Kragujevac; Kojić D. Milan, Sedlar; Petrović M. S. Jovan, Paračin; Predojević Ljubomir, Čumić; Srećković Trajko, Skoplje; Šković Vitomir, Belušci.

Beograd in Zemun: Adanja S. Miko, Beograd, Kralja Petra cesta 18; Bove Fernand, Beograd, Knez Miletina ul. 12; Janković S. Kuzman, Beograd, Kralja Aleksandra ul. 285.

B. Otvorjeni predkonkurzi:

Savska banovina: Selzer i Rank, Osijek; Škrbina Tome, Nova Kapela; Weiss Adolf i sin, ter zapuščina Weiss Adolfa kot bivšega solastnika tvrdke, Zlatar-Bistrica.

C. Odpravljeni konkurzi:**

Dravska banovina: Marčan Josip, Ljubljana, Rimska c. 2.

Savska banovina: Has Melanija, Osijek; Tribuson Angjelo ml., Bjelovar; Weiss Josip, Podravska Slatina.

Moravska in vardarska banovina: Džurić Vladimir i Periš braća, Arilj; Džurić Vojin, Užice; Gavrilović V. Ilija, Arilj; Nikolić Vitomir, Grabovac; Petković C. Milorad, Čačak; Petrović Dane, Kumanovo; Rakić Stojan, Ljubava; Ristić Jeremij, Ostružnica; Solojić Vitomir, Ivanjica; Vučković Sotin, Šabac; Vulović Stevan, Čačak; Zlatić Pavl, Arilj.

Beograd in Zemun: Ilić Dragomir, Beograd, Skopljska ul. 27; Ristić D. Braća i Blagoje D. Ristić, Beograd.

D. Odpravljeni predkonkurzi:**

Savska banovina: Babić i Bašić, Zagreb; Bröder Adolf, Podravska Slatina; Hahn Braća, Osijek; Steiner Berta udova, Orahovica.

* Datum, do katerega je treba sodišču prijaviti terjatev in ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz, kdo je konkurzni upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

Razno

Svetovna produkcija bakra leta 1929. V preteklem letu je znašala svetovna produkcija bakra 2,136.021 ton. Mesečna povprečnost je dala torej 175.002 toni. Leta 1928 je znašala produkcija 1,916.471 ton, na mesec 159.706 ton, leta 1927 1,694.346 in 141.196 ton. Lani so producirale Zedinjene države 1,179.269 ton, torej nekoliko nad polovico (leto prej 1,660.094 ton), Mehika 63.678 (50.556), Kanada 79.919 (63.040), Chile in Peru 392.796 (363.201), Japonska 82.281 (72.796), Avstralija 12.980 (10.912), Evropa 146.500 (135.700), Afrika 142.509 (129.538), razni kraji 36.000 ton (30.634 ton). — Razvoj bakrenega trga v zadnjem času kaže, da zahtevano močnejše upoštevanje konsumnih interesov zaenkrat ne bo nastopilo. — Spričo ameriške konsumne krize je ta tendenca uvaževanja vredna. Bakreni kartel forsira v zadnjih mesecih omejitve produkcije z svo energijo, da vzpostavi ravnovesje s sedaj padajočim konsumom.

Jugoslavija in revizija avstrijskih trgovskih pogodb.

Dr. O. Deutsch piše na Dunaju 10. t. m.: V prvem februarjevem tednu so prišli na Dunaj trije zastopniki jugoslovanske vlade, da se pogajajo o reviziji trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo. V pogodbi z Jugoslavijo obstoji za Avstrijo neodpovedljiva vezava žitne in močne carine do 30. junija 1931. Ta dan se more pogodba odpovedati s trimesečnim rokom do 30. sept. 1931. Zvišanje carine na žito in moko, kakršno nameravajo sedaj avstrijski agrarci, bi moralo biti torej popolnoma brez vsakega učinka, dokler se z Jugoslavijo ne doseže drugačen dogovor. Po največji ugodnosti uživa tudi Ogrska iste predprave kot Jugoslavija, le da v pogodbi z Ogrsko ni nobene vezave na določen rok; pogodba se more odpovedati vsak čas s trimesečnim rokom.

Da so Jugoslavlani kljub temu razmeroma hitro poslali svoje zastopnike na Dunaj, nam dokazuje, da mora obstojati na strani Jugoslavije gotov namen, da se od Avstrije zaželi reviziji ne stavi nobena ovira, če bi se dobile od nje gotove kompenzacije. A prepričani moramo biti, da hočejo dobiti Jugoslavlani ali koncesije na industrijskem polju (zvišanje jugoslovanske carine na industrijske izdelke) ali znižanje avstrijske poljedelske carine napram Jugoslaviji (živina in meso) ali pa zagotovitev kontingenta za jugoslovansko žito v avstrijskem importu.

V tem zadnjem slučaju bi se najbrž Avstrija potrudila za dosego zagoto-

vitve, da se sme kljub zvišani carini na žito in moko v bodočih letih uvoziti v Avstrijo najmanj toliko jugoslovanskega žita kot se ga je izvozilo v preteklem letu.

Carina na žito v Avstriji znaša trenutno avtonomno štiri zlate krone in je v jugoslovanski pogodbi določena z dvema zlatima kronama. Namera avstrijskih poljedelcev je sedaj ta, da se zviša carina na žito v takšni izmeri, da more biti za domačo produkcijo zajamčena prodajna cena 46 šilingov za metrski stot pšenice in 40 šilingov za metrski stot rži. To pomeni z drugimi besedami, da naj se carina na žito zviša na osem do deset zlatih kron. Kolikor se je avstrijsko poljedelstvo ministrstvo doslej v tem vprašanju izjavilo, se more reči, da je bilo prvotno nameravano zvišanje avtonomnih tarif samo do šest zlatih kron. Ni še čisto jasno, če se hočejo držati te prvotno nameravane postavke ali če jo hočejo še nadalje zvišati v zmislu želja avstrijskih poljedelcev.

Če se posreči Avstriji, da dovede Jugoslavijo do odpovedi vezave ter do priznanja za zvišanje avstrijske carine na žito, bodo sledila takoj nato enaka pogajanja z Ogrsko.

Vemo že, da se Avstrija v preskrbi z žitom nepričakovano hitro osamosvaja in da ob sklepu trgovske pogodbe z Jugoslavijo in Ogrsko nikakor ni mogla vedeti, kako hitro bo njena produkcija narasla. Sicer bi se bila kaj težko odločila k vezavi na tako pozen rok.

Gospodarska bilanca Švedske.

Leto 1929 — najboljšo leto za Švedsko.

Poročilo švedskega trgovskega ministrstva o letu 1929 izjavlja, da je bilo to leto v trgovskem oziru najboljšo v celotni gospodarski zgodovini Švedske.

Lansko leto je bil indeks živil najnižji, kar jih je bilo zaznamovanih po svetovni vojni. Promet štokholmskega pristanišča je znašal leta 1929 okroglo 10.300.000 ton proti 7.500.000 tonam leta 1928. Posebno veliko naročil so dobile industrije telefonskih aparatov in električnih turbin.

Rekordne številke so bile dosežene dalje v izvozu lesa, čeprav so cene lesu proti koncu leta padle in je opaziti nekaj pesimizem za leto 1930 in sicer predvsem radi bojazni pred rusko konkurenco. Radi tega se pojavlja tendenca, da bi se omejil izvoz lesa kot takega ter povečal izvoz izdelanega lesa, predvsem pohištva. Nasprotno pa je železna in jeklena industrija dobila nekoliko manj naročil, kakor prejšnje leto.

Delovni trg je ugoden. Borzni polom v New Yorku je vplival na borzo v Štokholmu in v kljub materialni trdnosti je mnogo vrednostnih papirjev padlo pod njihovo realno vrednost.

To, kar zlasti nas Jugoslavlani zanima, je kraljevi govor ob priliki otvoritve par-

lamentu, v katerem izjavlja vlada, da bo radi izboljšanja položaja domačih poljedelcev povečala carine na nekatere vrste žita. Veliko investicij je predvidenih: zgradbe hidro-električnih central, železnice, telefonskih kablov itd.

Dobava-prodaja

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. februarja t. l. ponudbe glede dobave 310 komadov postajnih datumskih žigov; do 20. februarja t. l. pa glede dobave 8 komadov stiskalnic za zalivke. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. februarja t. l. je bilo pripeljanih 140 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad Din 280—350, 3 do 4 mesece 380—450, 5 do 7 mesecev stari 480 do 550, 8 do 10 mesecev stari 650—850, 1 leto stari 1100—1200, 1 kg žive teže Din 10—12,50, mrtve 17—18; prodane so bile 103 svinje.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

V devizni kupčiji je tudi v minulem tednu vladala občutna rezerviranost, sloveča na še ne ustaljenih tečajih, ki so bili skozi ves pretekli teden v stalnem, akoravno le malenkostnem padanju. — Vzporedno z navedenim slabljenjem deviznih tečajev je nazadoval tudi devizni promet na poedinih borznih sestankih, ki so zaključili s temile številkami:

Din

3. februarja: 4.068.775-51 Italija—London
4. februarja: 3.640.610-46 London—Curih
5. februarja: 2.343.212-30 London—New York
6. februarja: 1.866.368-28 Berlin—London
7. februarja: 2.600.614-81 London—Praga

(Višina celotnega prometa (14 milijonov 519 tisoč dinarjev) je skoroda enaka oni predzadnjega tedna z edino razliko, da tokrat ni bilo toliko privatnega blaga na razpolago in je morala Narodna banka intervenirati zlasti v Berlinu (1.735) in Curihu (1.096), deloma pa v Pragi (0.891). Vsega skupaj je bilo s posredovanjem Narodne banke zaključenega nad 4 in 1/2 milijona dinarjev deviznega blaga, tedaj za približno dva milijona več kot v predzadnjem tednu.

Prometne številke so se vsled močnejšega osciliranja važnejših deviznih tečajev znatno spremenile posebno pri devizah Berlin, Praga in deloma Trst, kjer izkazujejo porast, pri devizi London in deloma Curih pa označujejo nazadovanje v prometu pretečenega tedna napram predzadnjemu tednu. To je podrobneje razvidno iz naslednjega primerjanja (vse o milijonih dinarjev, prometne številke predzadnjega tedna v oklepajih): London 3.681 (5.338), Trst 2.330 (1.812), Berlin 2.026 (0.557), Dunaj 1.977 (1.838), Praga 1.454 (0.865), Curih 1.323 (1.678), New York 1.155 (1.834), dalje par zaključkov Amsterdama in Pariza ter malenkost Budimpešte.

Kakor že gori omenjeno se je slika devizne tečajnice radi znatnejših tečajnih oscilacij tekom minulega tedna močno spremenila, kajti malone vsi tečaji na ljubljanski borzi notiranih deviz so beležili padajočo tendenco, izvemši Curiha, ki je ostal neizpremenjen in pa Bruslja, ki se je proti koncu tedna celo za nekaj točk okrepil ter dosegel v četrti (6. februarja) svoj najvišji tečaj (7.9113) dočim je v ponedeljek notiral najnižje (7.9096). Nasprotno pa so bili tečaji vseh ostalih deviz v stalnem opadanju tako predvsem Dunaj (od 8.00 3. t. m. na 7.9918 7. t. m.), Berlin (od 13.5725 na 13.56), New York (od 56.71 na 56.65), Pariz (od 222.88 na 222.63) in deloma Amsterdam, ki je od 22.80 na ponedeljkovem borznem sestanku tekom tedna popustil na 22.79 (7. t. m.), dočim je Italija od ponedeljkovega tečaja 297.37 na torek popustila za 9 poenov in beležila tja do petka neizpremenjeno na bazi 297.26 ter šele v petek ponovno

oslabela na 297.15. Skoro slično pot je začrtala Budimpešta z edino razliko, da je svoj povprečni ponedeljkov tečaj (9.9261) na torkovem sestanku okrepila na 9.9288 in tako beležila neizpremenjeno do petka, ko je dosegla ponovno svoj prvotni tečaj zabeležen dne 3. t. m. Nekako analogno pot je šel tudi tečaj Londona, da je še močnejše tekom tedna variral in dosegel v ponedeljek (276.41) svojo najvišjo, v sredo pa najnižjo (276.11) tečajno točko ob kurzni napestosti 30 točk. Tudi Praga se je od ponedeljka na torek za 5 točk okrepila, nato pa popustila na 168.—.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Nekaj več zanimanja je bilo za 7% investicijsko posojilo in za delnice Kranjske industrijske družbe. A, dočim je bil 5. t. m. nekaj večji promet v investicijskem posojilu (po tečaju 82.—), izkazujejo papirji Kranjske industrijske družbe zgolj nominalni zaključek in sicer po 240 dinarjev, medtem ko so delnice omenjene družbe notirale dne 4. t. m. 236.— in 7. t. m. pa 232 za denar. Tendence neizpremenjena, zanimanje še vedno nezadovoljivo.

Lesno tržišče.

Splošna stagnacija na lesnem trgu še vedno ni popustila. Pač po se pojavljajo kupci, ki bi eventualno sklenili večje količine blaga, toda njihove ponudbe so tako nizke, da ne pride do nikakršnih večjih zaključkov. Zastoj lesne kupčije je krivo tudi dejstvo, da so naši lesni producenti, računajoči na dobro lansko konjunkturo, preveč dvignili ceno okroglega lesa. Seveda se pa to pri sedanjem padcu izdelanega lesa zelo občuti. Tudi v hrastovini zanimanje popušča, to pa iz razloga, ker so baje večji producenti hrastovine iz Hrvaške in Slavonije ponudili lažkim tvornicam precejšnje količine rezane hrastovine, tako da manjše produkcije v Sloveniji ne pridejo toliko do oddaje blaga.

Na borzi se je zaključilo samo 1 vagon tramov ter 3 vagone drv.

Ljubljanska borza

Tečaj 12. februarja 1930.	Povpr. tečaj Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. ...	—	22.785
Berlin 1 M.	13.5425	13.5725
Bruselj 1 belga.	—	7.9194
Budimpešta 1 pengő ...	—	9.9261
Curih 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šilling.	7.9774	8.0074
London 1 funt.	—	276.21
New York 1 dolar.	—	56.69
Pariz 100 fr.	—	222.39
Praga 100 kron.	167.69	168.49
Trst 100 lir.	—	297.26

Veletrgovina
A. Šarabon
Telefon 2666 v Ljubljani Telefon 2666
priporočila
špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke,
raznovrstno rudninsko vodo. — Lastna
pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom
Ceniki na razpolago

Račune, memorandume, cenike,
naročilnice v blokkih s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercialne tiskovine
dobavljajo hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

KLISJEJE
VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAM
— KONKURENČNE CENE —
KLISARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA 57. 13

KUVERTA
DEUTSA Z. O. Z.
Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA
Zalega sveže prazne kave, mletih dišav in rudninske vode.
Točne in solidne posredbe!
Zahtevajte cenik!

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**